

ẢNH HƯỞNG CỦA CÁC YẾU TỐ CÁ THỂ VÀ MÙA VỤ ĐẾN KHẢ NĂNG SẢN XUẤT TINH DỊCH CỦA TRÂU CHIÊM HÓA - TUYỀN QUANG

Nguyễn Hưng Quang¹, Trần Huê Viên¹, Trần Thị Hoan¹, Hồ Bích Ngọc¹, Đinh Thị Hồng Chiêm² và Nguyễn Văn Đại³

¹Khoa Chăn nuôi - Thú y, Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên; ²Học viên cao học K25 Chăn nuôi; ³Trung tâm nghiên cứu và phát triển chăn nuôi miền núi

Tác giả liên hệ: Nguyễn Hưng Quang. Email: nguyenhungquang@tuaf.edu.vn

TÓM TẮT

Nghiên cứu được thực hiện trên 05 con trâu đực được chọn từ Trâu Chiêm Hóa. Trâu được nuôi tại Trung tâm Nghiên cứu và Phát triển Chăn nuôi miền Núi (ARDC) - Viện Chăn nuôi. Nội dung của nghiên cứu bao gồm: Ảnh hưởng của các yếu tố cá thể, mùa vụ đến một số chỉ tiêu sản xuất về số lượng và chất lượng tinh dịch. Nghiên cứu được thực hiện từ tháng 6 năm 2018 đến tháng 10 năm 2019. Các chỉ tiêu theo dõi: thể tích tinh dịch (thể tích tinh dịch trong một lần xuất tinh - V, ml); pH của tinh dịch; Khả năng di chuyển của tinh trùng (A,%); Nồng độ tinh trùng (C, tỷ / ml); Tỷ lệ vô hiệu hóa tinh trùng (K,%); Tỷ lệ tinh trùng sống (Sg%).

Kết quả nghiên cứu cho thấy: Trâu Chiêm Hóa có khả năng sản xuất tinh dịch tốt, tinh dịch đảm bảo chất lượng để sản xuất tinh cọng dạ đông lạnh. Số liệu trong các chỉ số trung bình là: Lượng tinh dịch xuất tinh đạt 3,10 ml / lần (thay đổi từ 2,57 đến 4,22 ml); Hoạt lực của tinh trùng dao động 71,78 - 84,12%; Nồng độ tinh trùng trung bình 1,07 tỷ / ml; Tỷ lệ tinh trùng kỳ hình là 11,39%; Tỷ lệ tinh trùng sống là 83,62%. Các cá thể và mùa vụ có ảnh hưởng đến số lượng và chất lượng tinh dịch ($P < 0,05$). Mùa thu - mùa đông, tinh dịch trâu có số lượng và chất lượng cao hơn so với mùa xuân - hè.

Từ khóa: Trâu Chiêm Hóa, tinh dịch, tinh trùng, chất lượng, định lượng, mùa.

ABSTRACT

Study on individuals and seasons effect on semen quantity and quality of Chiem Hoa Buffalo - Tuyen Quang

The study was conducted on 05 bulls selected from the Chiem Hoa Buffalo. They are raising at Animal Husbandry Reseach and Development Center for Mountainous Zone (ARDC) - Institute of Animal Husbandry. The contents of the study include: semen production ability, individual effect and the effect of seasons on some quantitative and quality production indicators. The study was conducted from June, 2018 to October, 2019. The following indicators were done: semen volume (volume of semen in an ejaculation - V, ml); pH of semen; Sperm motility (A, %); Sperm concentration (C, billion/ml); Percentage of disable spermatozoa (K,%); The percentage of live sperm (Sg %).

The results of the study showed that: Chiem Hoa buffalo bulls had good semen production ability, semen ensure the quality to produce frozen semen straws. The data in average indexes are: The amount of ejaculate semen reaches 3.10 ml/time (varies from 2.57 to 4.22 ml); Sperm motility fluctuated 71.78 - 84.12%; The sperm concentration averaged 1.07 billion/ml; The ratio of of disable spermatozoa was 11.39%; The percentage of live sperm was 83.62%. Individuals and seasons have an effect on semen quantity and quality ($P < 0.05$). The Autumn - Winter season, the buffalo semen has a higher quantity and quality than the Spring - Summer season.

Keywords: Chiem Hoa buffalo, Semen, Sperm, Quanlity, Quatity, Season.